

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/95/2015
Identifikačné číslo spisu: 1014200733
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014200733.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: Ing. A. E., kpt. Q. 9, C., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. septembra 2015, č.k. 5Sd/71/2014-74, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 23. septembra 2015, č.k. 5Sd/71/2014-74, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 26. februára 2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 22. apríla 2014 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom z 23. septembra 2015, č.k. 5Sd/71/2014-74, potvrdil rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 26. februára 2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 22. apríla 2014.

Rozhodnutím z 26. februára 2014 odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku zo dňa 12. augusta 2010 podľa § 142 ods. 4 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 306/1998 Z.z. a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 721//2004 Z.z. (ďalej len „zákona o sociálnom poistení“).

Rozhodnutím z 22. apríla 2014 zamietla žiadosť navrhovateľa z 12. augusta 2013 o priznanie starobného dôchodku od 12. októbra 2010 podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 306/1998 Z.z. a § 259 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Uviedla, že týmto rozhodnutím mení rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 26. februára 2014.

Súd prvého stupňa mal preukázané, že navrhovateľ neformálnou žiadosťou zo dňa 12. augusta 2013

požiadal o prepočet starobného dôchodku v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci dôchodkového poistenia poistencov, ktorí vykonávali zamestnania v služobnom pomere zaradenom do I. a II. kategórie funkcií.

Žiadosti odporkyňa zamietla preskúmanými rozhodnutiami s odôvodnením, že navrhovateľovi bol podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov priznaný výsluhový dôchodok od 1. januára 2004. Pre nárok na výsluhový dôchodok a jeho výšku bola zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 4. decembra 1967 do 3. decembra 1968 v II. kategórii funkcií, doba príslušníka Ministerstva vnútra SR od 16. apríla 1969 do 31. augusta 1971 v II. kategórii funkcií a od 1. septembra 1971 do 31. januára 1973 v I. kategórii funkcií, doba služobného pomeru príslušníka ZVJS od 1. februára 1973 do 29. februára 1992 v I. kategórii funkcií, od 1. marca 1992 do 31. augusta 1992 v II. kategórii funkcií, od 1. septembra 1992 do 30. júna 1993 v I. kategórii funkcií, od 1. februára 1999 do 31. decembra 1999 v I. kategórii funkcií a od 1. januára 2000 do 31. decembra 2003 v III. pracovnej kategórii. Služobný pomer navrhovateľa skončil dňa 31. decembra 2003.

Z odôvodnenia rozhodnutia ďalej vyplýva, že navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. od 1. februára 2005 (právoplatným rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 4. septembra 2009). Podmienky na priznanie pomerného starobného dôchodku podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. splnil dňom 11. september 2003, kedy dovŕšil 60 rokov veku a bol mu priznaný výsluhový dôchodok od 1. januára 2004 rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže - Útvar sociálneho zabezpečenia zboru v Bratislave číslo: GR ZVJS-11302/33-06 zo dňa 13. apríla 2006 podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z.z.. Služobný pomer navrhovateľ skončil dňa 31. decembra 2003.

Skutočnosť, že navrhovateľovi bol už dôchodok priznaný podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb a podľa § 259 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, je vylúčená možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Krajský súd v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.: 9So/41/2008, 9So/129/2010 a 9So/134/2010. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že je pri stanovení starobného dôchodku potrebné aplikovať ustanovenia čl. 19 a 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach a teda je nutné pri stanovení výšky starobného dôchodku sumu starobného dôchodku krátiť o sumu napr. príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok, resp. výsluhového dôchodku. V danom prípade však mal navrhovateľ už priznaný pomerný starobný dôchodok od roku 2005. Vzhľadom na odlišnú situáciu u navrhovateľa konštatoval, že prepočet už priznaného dôchodku navrhovateľa podľa čl. 19 a 33 ods. 2 Dohovoru sa v tomto prípade na navrhovateľa nevzťahuje, nakoľko sa jedná o iný skutkový stav veci. Odporkyňa preto postupovala správne, keď žiadosť navrhovateľa o prepočet starobného dôchodku zamietla.

Krajský súd zároveň upozornil na to, že pokiaľ odporkyňa vydala rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X dňa 22. apríla 2014, ktorým zmenila rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26. februára 2014, týmto postupom neporušila ustanovenia zákona o sociálnom poistení, ktorý jej takýto postup, nakoľko sa jedná o neprávoplatné rozhodnutie, umožňuje. Z tohto dôvodu námietky navrhovateľa proti postupu odporkyne pri vydaní rozhodnutia dňa 22. apríla 2014 neakceptoval.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP a neúspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie namietajúc jeho nezákonnosť. Uvádzané argumenty a súdu predložené hodnoverné doklady považoval za jednoznačné, preukazujúce oprávnenosť jeho zákonných nárokov. Za zmätočné považuje konštatovanie krajského súdu o priznaní starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení a na druhej strane tvrdenie o priznaní pomerného

starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. Krajskému súdu vytýkal nesprávnu právnu argumentáciu, napríklad aplikáciu § 262 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ktorá v danom prípade neprichádza do úvahy z dôvodu, že ku dňu 31. december 2003 splnil podmienku nepretržitosti zamestnania stanovenú v § 262 ods.1 zákona o sociálnom poistení (rozsudok NS SR sp.zn. 9So/152/2002) a aplikáciu § 262 ods. 5, pretože pomerný starobný dôchodok mu priznaný nebol a pred 1. januárom 2004 priznaný byť nemohol. Neuvádza konkrétne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré právne preukazujú jeho tvrdenia. Krajský súd nerešpektuje zásadu uplatňovania pojmov „vznik nároku na dôchodok“ a „priznanie dôchodku“, nerešpektuje rozdielnosť výpočtu pomerného starobného dôchodku a starobného dôchodku. Tvrdenie, že mu bol priznaný pomerný starobný dôchodok, kde bola zohľadnená celá doba civilného zamestnania, ako aj doba, ktorá bola zhodnotená pre výsluhový dôchodok je zavádzajúce.

Odporkyni vytýkal rôzne dátumy splnenia podmienok nároku na starobný dôchodok. V rozhodnutí z 30. januára 2006 uvádza, že nárok na starobný dôchodok vznikne dovŕšením 62 rokov veku. V ďalšom rozhodnutí z 26. februára 2014 uvádza, že nárok na starobný dôchodok vznikol dovŕšením 55 rokov veku. Na podporu svojich tvrdení citoval z dôvodovej správy k zákonu o sociálnom poistení komentár hlavne k § 259 zákona o sociálnom poistení a poznamenal, že podľa súdnej judikatúry sa jeho nárok musí skúmať s prihliadnutím na § 60 ods. 2, § 255 ods. 5 a § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Rozsudok krajského súdu žiadal zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a žiadal, aby Sociálna poisťovňa prepočítala priznaný a vyplácaný starobný dôchodok tak, aby zohľadnila nielen obdobie dôchodkového poistenia v civilnom zamestnaní, ale i obdobie služby v I. a II. kategórii funkcií a v III. pracovnej kategórii. Po zistení tzv. teoretickej výšky starobného dôchodku so započítaním celej doby výkonu služby príslušníka ZVJS SR vrátane základnej vojenskej služby, starobný dôchodok krátila v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128.

3.

Odporkyňa sa k odvolaniu písomne nevyjadrila.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Podľa § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

V prejednávanej právnej veci považuje odvolací súd za podstatné poznamenať, že dňom 31. december 2003 navrhovateľ skončil služobný pomer príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže a rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže číslo GR ZVJS-11302/33-06 z 13. apríla 2006 mu bol podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov za dobu trvania služobného pomeru od 1. januára 2004 priznaný výsluhový dôchodok.

Odvolačný súd ďalej poznamenáva, že žiadosťou spísanou dňa 29. júna 2005 navrhovateľ požiadal odporkyňa o priznanie starobného dôchodku. Dôchodok žiadal priznať od 1. februára 2005. „Prvým“ rozhodnutím z 30. januára 2006 bola žiadosť o starobný dôchodok zamietnutá podľa § 273 ods. 5 zákona o sociálnom poistení. Odporkyňa toto svoje rozhodnutie zrušila rozhodnutím z 11. októbra 2006 s odôvodnením, že bolo vydané nové rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 29. apríla 2009 sp.zn. 9So/156/2008 zrušil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 9. augusta 2006 (starobný dôchodok v sume 4 459,- Sk priznaný podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. a § 259 ods. 1 zákona o sociálnom poistení) v spojení s rozhodnutím číslo W. XXX XXXX X z 1. februára 2008 (zmenené rozhodnutie z 9. augusta 2006 v sčasti odôvodnenia) a vec vrátil odporkyňa na ďalšie konanie. V odôvodnení rozsudku poukázal na dikciu ustanovenia § 8 ods. 1 a § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. a na § 262 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a uviedol, že navrhovateľ vykonával službu policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok a dobu od 1. januára 1999 do 31. decembra 2003 (podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. nemožno hodnotiť ako dobu účasti na dôchodkovom zabezpečení), treba považovať za zamestnanie, ktoré trvalo nepretržite od vzniku nároku na pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb., t.j. od 11. septembra 2003 do 31. decembra 2003. Navrhovateľ tak splnil podmienku nepretržitosti zamestnania stanovenú v § 262 ods. 1 zákona o sociálnom poistení pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9So/156/2X08 z 29. apríla 2009 bol realizovaný rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 4. septembra 2009. Starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. a podľa § 259 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona o sociálnom poistení bol priznaný od 1. februára 2005 v sume 5 881,- Sk mesačne. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že právny nárok na pomerný starobný dôchodok vznikol získaním 10 rokov doby zamestnania a dosiahnutím 60 rokov veku. Uvedený vek navrhovateľ dosiahol dňa 11. septembra 2003.

Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že žiadosťou 1/ doručenou odporkyňa dňa 21. apríla 2009 navrhovateľ požiadal o prepočet dôchodku od 12. septembra 2008 za obdobie od 1. február 2005 do 11. september 2008. Žiadosťou 2/ z 2. mája 2011 žiadal o prepočítanie dôchodku od 1. apríla 2011 za obdobie od 12. septembra 2008 do 31. marca 2011. Žiadosťou 3/ doručenou 12. augusta 2013 si uplatnil nárok na starobný dôchodok od 12. augusta 2010. Ďalšou žiadosťou 4/ doručenou 13. augusta 2013 si uplatnil nárok na starobný dôchodok so zohľadnením služobného pomeru zaradeného do I. a II. kategórie funkcií.

Preskúvanými rozhodnutiami z 26. februára 2014 a 22. apríla 2014 odporkyňa rozhodla o vyššie označených žiadostiach 3/ a 4/.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľovi bol od 1. januára 2004 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z.z.. Ku dňu skončenia služobného pomeru podľa § 58 zákona č. 328/2002 Z.z., t.j. ku dňu 31. december 2003 služobný pomer trval 30 rokov a 46 dní.

Služobný pomer navrhovateľa ku dňu 31. december 2003 trval 30 rokov a 46 dní. Sociálne zabezpečenie policajtov za tzv. zvyškové doby osobitným zákonom, ktorým je zákon č. 328/2002 Z.z., nie je upravené. Odvolací súd preto dospel k názoru, že pri posudzovaní doby 46 dní v danom prípade treba vychádzať zo všeobecnej zásady, že ak niektoré obdobie poistenia v osobitnom systéme nebolo zhodnotené pre výšku dôchodku z osobitného systému, potom také obdobie musí byť zhodnotené vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Uvedený výklad je podľa názoru odvolacieho súdu konformný s článkom 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Z preskúvaných rozhodnutí odporkyne a zhodne ani z právoplatného rozhodnutia číslo XXX XXX XXXX zo 4. septembra 2009, ktorým bol priznaný starobný dôchodok nevyplýva, že navrhovateľovi pre výšku dôchodku z osobitného systému dôchodkového poistenia bolo/ nebolo zhodnotené obdobie, zodpovedajúce obdobiu 46 dní z doby trvania služobného pomeru.

Navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek 60 rokov dňa 11. septembra 2003 za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb.. Ku dňu priznania starobného dôchodku k 1. februáru 2005 získal 5 848 dní (16 rokov a 8 dní) doby zamestnania, ktoré sa podľa § 255 ods. 1 zákona o sociálnom poistení pokladá za obdobie dôchodkového poistenia. Tým splnil podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok dňa 11. septembra 2003. Pretože po vzniku nároku na pomerný starobný dôchodok bol nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003, podľa § 262 ods. 1 zákona o sociálnom poistení mu vznikol nárok na starobný dôchodok. Dôchodok mu bol priznaný od 1. februára 2005. Od tohto dňa žiadal dávku priznať.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľovi bol od 1. januára 2004 priznaný a vyplácaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z., ktorý po dovŕšení dôchodkového veku 62 rokov pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) má charakter dávky v starobe, je potrebné pri výpočte starobného dôchodku z tzv. všeobecného systému postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia odporkyne sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, preto rozsudok krajského súdu zmenil, napadnuté rozhodnutia odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250ja ods. 3 v spojení s § 250l ods. 2, § 250q ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. d/ OSP v spojení s § 492 ods. 2 SSP.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne znovu rozhodnúť o žiadostiach 3/ a 4/ o prepočte dôchodku. V neposlednom rade bude úlohou odporkyne rozhodnúť aj o žiadostiach 1/ a 2/, ktoré sú odvolacím súdom špecifikované na strane 6 tohto rozhodnutia.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania z dôvodu, že v súlade s § 151 ods. 1 OSP si v zákonnej lehote takúto náhradu neuplatnil.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.